

บริษัทรัฐ จัดการธุรกิจ

■ ชงชัย สันติวงษ์

เมื่อเหลียวกลับมามดูทิศทาง การพัฒนาเศรษฐกิจไทย ในมุมมองของการบริหารจัดการแล้ว รัฐบาลยังคงยึดมั่นในนโยบายสร้างความเจริญทันสมัยสู่โลกยุคใหม่คงจำกันได้ว่า ราว ค.ลึงคนปัจจุบัน **ดร.สมคิด จาตุศรีพิทักษ์** คนที่คุมตลาดหลักทรัพย์ และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ในช่วงที่เป็นรองนายกรัฐมนตรีได้ประกาศชัดอย่างมั่นใจว่า จะนำประเทศไทยสู่ความเป็นประเทศยิ่งใหญ่ของโลก โดยยืนยันถึงตัวเลขเชิงปริมาณของการเติบโตทางเศรษฐกิจ ภายใต้กลยุทธ์การตลาดประเทศที่สวยหรู

แต่ขาดสิ่งที่ควรต้องสนใจกว่า คือ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ที่ใช้สะท้อนความแข็งแกร่งเพื่อยืนได้ในยุคข่าวสารข้อมูลเปิดที่มีการเน้นความโปร่งใส

ตามกลยุทธ์ที่ถูกผู้นำนำในการพึ่งพาสถาปัตยกรรมโลก การมุ่งเจรจาเปิดเสรีทางการค้า กับการซื้อเงินลงทุนจากต่างชาติ รวมถึงการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ คือ ยุทธศาสตร์หลักที่ต้องเร่งดำเนินการ และตามแนวทางดังกล่าว ภาคเอกชนจึงต้องอิงตามกระแสบริษัทยักษ์ใหญ่ขนาดใหญ่ต่าง ออกซูลูแสดงถึง วิสัยทัศน์ ความทันสมัย รวมถึงการโฟกัสถึงการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ การมีความโปร่งใส แล้วมันถึงการจะไม่เข้าจดทะเบียนในตลาดทุนโลก โดยยอมจ่ายค่าตรวจสอบบัญชีจากบริษัทาระดับโลกด้วยราคาบริการสุดแพงเพื่อหวังได้รับความเชื่อถือของผู้ลงทุนในตลาดสากล

แต่ยุทธศาสตร์ที่วันนี้ยังเห็นช่องว่างใหญ่มากถึง 3 ด้าน

ช่องว่างด้านที่หนึ่ง มองข้ามและไม่อาจเชื่อมโยงกับโครงสร้างพื้นฐานของเศรษฐกิจไทย ที่ส่วนใหญ่ยังคงสำคัญที่ระดับการผลิตภาคเกษตรกับธุรกิจขนาดเล็กรูปแบบครัวเรือนซึ่งยุทธศาสตร์ตามแนว **"เศรษฐกิจพอเพียง"** จะมีความสำคัญกว่าและเป็นภาคที่สำคัญในการสร้างความแข็งแกร่งและพึ่งพาตนเอง

บรรษัทภิบาลไทยไปถึงไหน?

ช่องว่างด้านที่สอง มองข้ามความจริงเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบริหารจัดการว่า ส่วนเมกกลไกการบริหารยังคงเป็นแบบครอบครัว โดยมีวัฒนธรรมแบบไทย-จีน ทำนอง **"หลักการคือ ร้อยยกเว้น และร้อยยกเว้นคือหลักการ"** ไม่เดินหน้าตรงไปตรงมาตามเหตุผลและเพื่อประสิทธิภาพกับ **"ข้าคนเดียว ตามระบบเจ้าแก่"**

ช่องว่างด้านที่สาม มองข้ามสิทธิประชาชน ผู้บริโภคและผู้ลงทุนที่จะมีสิทธิมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและเลือกรูปแบบของการดำรงชีวิตตามแนวทางของตน โดยไม่จำเป็นต้องตามรัฐบาลที่ชอบแต่จะขึ้นผ่านสื่อ ชีวชนให้ทุกคนเดินไปตามเส้นทางสู่ความทันสมัย การไม่ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ การชอบวิธีรอบคอบ มีวิธีเยือกใสหะและประหยัดด้วยแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยกับการเปิดตัวซ้ำกับการดำเนินทำให้ช่องว่างความไม่เข้าใจกับการขัดแย้งเห็นต่างระหว่างรัฐกับประชาชนขยายกว้างขึ้น

ถึงวันนี้ หลังการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ แม้มีการเร่งพัฒนาด้วยตลาดทุนและเปิดเสรีจะทำมานาน แต่กลับมีข่าวสะท้อนจุดอ่อนที่ยังมีอยู่คือ **ข่าว S&P** สถาบันการจัดอันดับของโลกจากสหรัฐ เปิดเผยว่า **"บริษัทในดัชนี 50 ซึ่งเป็นหุ้น**

บลูชิพมีมูลค่าตามราคาตลาดรวมขนาดใหญ่ของ ไทยได้คะแนนบรรษัทภิบาลในแง่ความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูลต่ำกว่ามาตรฐาน"

ซึ่งข้อแก้ต่างของเจ้าหน้าที่ตลาดฯ คือ S&P มีข้อมูลที่จำกัดกับไม่เข้าใจวัฒนธรรมของบริษัทจดทะเบียน (บ.จ.) ในไทย ไม่เข้าใจว่าการระบุตำแหน่งประธานกับกรรมการผู้จัดการเป็นบุคคลเดียวกัน ซึ่งได้แยกชัดเจนขึ้นแล้วกับการตั้งกรรมการอิสระเข้ามาดูแลมากขึ้นแล้ว

นอกจากนี้ ยังได้ย้ำว่า การพัฒนาบรรษัทภิบาลมีการทำกิจกรรมมากมาย คือ หลักปฏิบัติ 15 ข้อ กับการอบรมกรรมการด้วย ขณะนี้ทาง ก.ล.ด. กลับแสดงออกทำนอง **"จริงอยู่ แต่ที่ว่า"** โดยเห็นว่า รายงานนี้ชี้ว่า บ.จ. ไทยดีขึ้น และยังมีช่องให้สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อีก โดยจะนำมาปรับปรุงให้มีการเปิดเผยข้อมูลบ.จ. ให้มีความเป็นสากลและเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุน

อย่างไรก็ตาม จะต้องยอมรับว่า รูปแบบกับส่วนประกอบจะไม่สำคัญเท่าเนื้อหากับความโปร่งใสที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโดยตรงในช่วงธุรกิจการเมืองเฟื่องฟู โอกาสที่บ.จ. ขนาดใหญ่จะได้ประโยชน์มีมาก และการพัฒนาธรรมาภิบาลจะเชื่องช้า ได้ผลน้อย จึงทำให้ข่าวนี้

สำคัญที่จะกระทบทิศทางเศรษฐกิจไทย ขณะมุ่งเดินหน้าเปิดเสรีสู่ความทันสมัย ทำให้ต้องเสี่ยงต่อการเสียหายได้ เพราะบรรษัทภิบาล มิได้หมายถึงเฉพาะ การไม่คิดโกง ไม่แสวงหาประโยชน์จากกิจการและปฏิบัติมิชอบเท่านั้น

หากแต่ยังหมายถึง การต้องมีการบริหารจัดการที่ดี ที่จะต้องไม่บริหารด้วยความเขลาไว้หลักเกณฑ์ กับทำอะไรไม่เป็นไปตามเหตุผลไม่ตรงความจริง สวนทางหลักการ ทำอะไรตามใจชอบ และไม่เป็นมืออาชีพ จนทำให้นักลงทุนเสียหายซึ่งทุกกรณีจึงแต่จะทำไว้ครัดดีความเชื่อถือต่ำลง พลอยทำให้ต้นทุนสูง กับขาดความเชื่อมั่นจากนักลงทุนและขาดการสนับสนุนจากลูกค้า ซึ่งสุดท้ายจะก่อปัญหาการไม่มีบูรณาการในการพัฒนาจนทำให้เศรษฐกิจอ่อนใน นั่นคือ จะเกิดปัญหา **"หัวทาบ ตัวตาย มือไม่ใช้การไม่ได้"** ทำให้เสี่ยงต่อการถูกซื้อและฉุดไปทิ้งลงท่อได้

ถึงวันนี้ ทางแก้จึงไม่ใช่เอาแต่ตีแผ่นดินต่อการเร่งก้าวเดินแบบเปิดตัวซ้ำๆ แต่จะต้องหันมาสร้างความเข้มแข็งในทุกส่วนของเนื้อใน ตั้งแต่การสร้างวินัยการเงิน การจัดการ รวมถึงความเข้มแข็งของปัญญาความคิดและจิตใจของส่วนใหญ่ เพื่อให้สามารถต่อรับมือและต่อสู้ได้กับคู่แข่งทางไกล ในทุกสภาวะแวดล้อมและเงื่อนไข โดยไม่หวั่นกลัว ไหลไปตามความไวและการเปลี่ยนแปลง กับไม่เห็นภัยต่อการเปิดเผยของข้อมูล ที่ทำให้ทุกอย่างเปิดเผย โปร่งใส สว่างภายใต้ข้อมูลที่เป็น **"แสงธรรมส่องความอ้ำอืด"** ทั้งหลายที่ถูกละเลยไว้

ประเมินถึงจุดนี้ สิ่งที่ท่ามแล้ว ล้วนมาจะถูกอยู่กับการวิ่งตามนวัตกรรมในกระแสใหม่กับการรู้จักใช้ทรัพยากรไทยนำไปเสนอขายด้วยกลยุทธ์ตลาด

แต่ด้านที่อ่อนแอและทำได้น้อยเกินไปก็คือการสร้างประสิทธิภาพกับความเข้มแข็งซึ่งใน ซึ่งการสร้างบรรษัทภิบาลจริงจึง จะเป็นภาคที่สำคัญในการทำให้คำว่า ประสิทธิภาพ กับความเข้มแข็งก่อประโยชน์แก่ส่วนรวมได้มากกว่าส่วนบุคคล